

skupščine, ki omogočajo sprejemanje stališč skozi vpliv delegatov, mora postati metoda in način dela. Pri tem pa je potrebno okrepiti delovanje družbenopolitičnih organizacij v temeljnih okoljih, še posebej v krajevnih skupnostih, hišni samoupravi itd.

Doseženi rezultati na področju delovanja delegatskega sistema so kjub slabostim, ki so jih delovni ljudje in občani izpostavljali, da bi se le-te odpravljale, dobili potrdilo v široki politični aktivnosti priprav in izvedbe volitev. Množičen odziv v fazi evidentiranja, odgovoren odnos v fazi kandidiranja kot tudi množičen odziv na volitvah kaže na zaupanje najširših ljudskih množic v delegatski sistem, na pripravljenost za reševanje vseh zapletenih družbenih problemov na demokratičen način. Od 105.357 volilnih opravičencev se je volitev udeležilo 91.246 volilcev ali 87,24%.

4. Splošne politično varnostne razmere

V letu 1985 so se razmere na mnogih področjih varnosti občanov, njihovega in družbenega premoženja pomembno izboljšale. Z izgradnjo obvoznih cest in avtocest se je bistveno povečala prometna varnost, zmanjšalo se je število nesreč, še zlasti z najhujšimi posledicami. V upadanju je tudi število deliktov zoper osebo in družbeno premoženje. Pri tem še vedno velja, da največji del teh deliktov odkrivajo strokovni organi javne varnosti, manj pa organi znotraj organizacij združenega dela. To kaže na še vedno premajhno osveščenost za samozaščitno ravnanje in delovanje, čeprav gre tudi za nekaj primerov večjega ogrožanja družbenega premoženja.

V letu 1985 smo se v naši občini srečali z nekaj primeri izražanja nacionalne nestrpnosti. Pri tem velja poudariti, da so bili zlasti dogodki na športnih igriščih deležni soglasne obsodbe najširšega kroga delovnih ljudi in občanov naše občine in širše družbe.

Z ustreznim delovanjem in aktivnostjo družbeno političnih organizacij med ljudmi smo uspeli zagotoviti ustrezen nivo varnostno političnih razmer v času turistične sezone in po njej. Zato nismo imeli primerov s političnim obeležjem.

Na področju javnega reda in miru so tudi v tem obdobju veljavne dosežane ugotovitve, da se največ deliktov pojavlja v gosto naseljenih področjih naše občine. Pri tem velja izpostaviti, da se število deliktov zmanjšuje. Posebej je to pomembno na področju mladinske delikvence.

Zaključek

Na osnovi navedenega ocenjujemo, da obstajajo možnosti za objave konfliktnih situacij in nekaterih elementov izrednih razmer predvsem, če bi te naraščale in ob eventuelni povezavi z drugimi dejavniki subverzivnega delovanja. Do takih pojavov lahko pride:

- v organizacijah združenega dela, ki poslujejo z izgubo ali so na meji rentabilnosti. Natančna opredelitev teh organizacij je težavna zaradi trenda slabšanja ekonomskega položaja in različne narave izgub;

- v organizacijah združenega dela, ki so v težki situaciji zaradi pomanjkanja finančnih sredstev za zagotovitev obratnih sredstev, sredstev za osebne dohodeke in tekoče poslovanje kot posledica visokih obresti na kredite;

- v organizacijah združenega dela, v katerih je bilo že izraženo politično nerazpoloženje (izsiljeni sestanki, prekinitve dela) zaradi nizkih osebnih dohodkov, nerazvitih samoupravnih odnosov, nejasnih razvojnih perspektiv ipd.

Zato je potrebno, da so za ta področja osnovni ukrepi za preprečevanje izrednih pojavov vsebovani v akcijskih programih družbeno političnih organizacij in sanacijskih programih organizacij združenega dela. V okviru družbenopolitične skupnosti bomo z usklajeno akcijo družbenopolitičnih organizacij stalno prisotni pri spodbujanju in spremljanju aktivnosti. Izvršni svet občinske skupščine in zbor združenega dela pa morata tekoče spremljati uresničevanje in izdelavo sanacijskih načrtov ter dajati pobude za ustrezne kadrovske, samoupravne in ekonomske ukrepe ter spremljati njihovo izvajanje.

Tudi na področju družbenih dejavnosti lahko ob nadaljnjem zaostrovanju ekonomskih razmer in prepočasnem uveljavljanju svobodne menjave dela prihaja do izrazov nezadovoljstva. Zato je nujno, da se v okviru samoupravnih interesnih skupnosti zagotovi večji vpliv uporabnikov za oblikovanje programov ter nadaljuje aktivnosti za hitrejšo izenačenje materialnega položaja delavcev v organizacijah združenega dela s področja družbenih dejavnosti z delavci v materialni proizvodnji. Posebno odgovornost za to nosijo Komite za družbene dejavnosti, strokovne službe ter sindikat kot nosilec politične akcije.

Do konfliktnih situacij lahko pride tudi v organizacijah združenega dela in v posameznih okoljih, kjer je izrazita večnacionalna sestava delovnih ljudi in občanov ter migracija zaposlenih občanov, ob zanemarjanju načel enakopravnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti ter neustreznem vključevanju v samoupravne aktivnosti.

Zato je potrebno okrepiti družbeno aktivnost vseh subjektivnih sil pri vključevanju samoupravnega delovanja ter zagotavljanje minimalnih standardov pri zapostavljanju preko ustreznih organov. V krajevnih skupnostih pa se mora socialistična zveza še posebej angažirati pri vključevanju delovnih ljudi in občanov v krajevno samoupravo za razreševanje tekočih problemov.

Krepiti moramo tudi idejnopolično delo v vzgojnovarstvenih organizacijah in šolah ter vzgojno delo z mladimi v vseh okoljih.

Pod vplivom spleta različnih okoliščin lahko pride do eksponiranja našemu sistemu nasprotnih sil, delovni ljudje in občani pa bi ob nadaljnjem zaostrovanju ekonomskih razmer lahko temu podlegli.

To narekuje potrebo po večji aktivnosti družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov za večjo učinkovitost ter krepitev samoupravnega delovanja posameznikov in odgovornih subjektov.

Zaradi prisotnega malomarnega odnosa do družbenega premoženja morajo komiteji za SLO in DS, zlasti pa organi delovske kontrole, delovski sveti, sindikat, poslovodni organi, hišni sveti obravnavati stanje na področju varovanja družbenega premoženja v sklopu ocenjevanja politično varnostnih razmer v siehernih delovnih in bivalnih okoljih.

Z načrtno skicijo pa morajo vsi dejavniki družbene samozaščite stalno usmerjati svoje aktivnosti v obveščanje delovnih ljudi in občanov o nastalih družbeno škodljivih pojavih in njihovem odpravljanju, kajti informiranje je del vzgoje in pogoj za uspešno opravljanje nalog.

Predpogoj za uresničevanje navedenega pa je, da se vsi nosilci varnostno-političnega delovanja, predvsem v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, temeljito seznanijo z vsebino varnostnih načrtov in posameznih okoljih, da redno ocenjujejo varnostno-politične razmere in da so te ocene sestavni del varnostnih načrtov, ki vsebujejo tudi ukrepe za reševanje nastalih razmer.

Ljubljana, april 1986

OBČINA LJUBLJANA-ŠIŠKA

Uprava za družbene prihodke

DAVČNI SISTEM IN DAVČNA POLITIKA

Poročilo o izvajanju v letu 1985

I. UVOD

Podlaga za oblikovanje davčnega sistema in davčne politike je Ustava SR Slovenije in sodita v pristojnost družbeno političnih skupnosti. Sistem, vire in vrste davkov, taks in drugih davščin oziroma obveznosti za financiranje družbene režije določajo republiški zakoni. Ti zakoni so zlasti: zakon o davkih občanov, zakon o taksah, zakoni o prometnih davkih ter zakoni, ki urejajo obveznosti za področje družbenih dejavnosti oziroma druga samoupravna interesna področja.

Zveza ureja davčno področje, ki ima vpliv na enoten jugoslovanski trg in odnose s tujino, nadalje s področja davčnega sistema in davčne politike zveza ureja kolizijska razmerja med republikami in pokrajinami. Zveza skrbi za dogovarjanje republik in pokrajin o temeljnih načelih davčnega sistema in davčne politike v skladu z ustavnimi določili, ki je podlaga za republiško davčno zakonodajo.

Občinski davčni predpisi so sestavni del celotnega davčnega sistema in davčne politike v SR Sloveniji, ki imajo pomemben vpliv na družbeno ekonomske odnose. Zato občina tem nalogam posveča mnogo pozornosti, da sistem in davčno politiko usklajuje z drugimi družbeno političnimi skupnostmi, da ne prihaja pri izvajanju davčne politike do neutemeljenih razlik.

II. OBLIKOVANJE SISTEMA IN DAVČNE POLITIKE

Davčna politika sodi v republiško pristojnost, ki jo v načelu oblikuje v skladu z dolgoročno in srednjeročno ekonomsko politiko. V zvezi s tem republika sprejema ustrezne sistemske predpise s področja družbenih prihodkov, ki so podlaga za oblikovanje konkretne davčne politike v republikah in občini.

Sistem in davčno politiko v občini snuje skupščina občine, ki samostojno predpisuje višino in vrsto davkov, taks in drugih družbenih prihodkov v skladu s sistemskimi predpisi in dogovorjeno politiko po načelu zlasti, da:

- vsak občan prispeva k zadovoljevanju splošnih družbenih potreb po svoji gospodarski moči,

- občani plačujejo davke in druge obveznosti po načelu sorazmernosti, da družbeni skupnosti prispeva več tisti občan, ki dosega večji dohodek,

- občani na območju občine ob enakih, s predpisi določenih pogojih, plačujejo enake družbene obveznosti,

- občina predpisuje družbene obveznosti v takem obsegu, da se z njimi občane trajno spodbuja k večji produktivnosti dela in da

se ne ustvarjajo neutemeljene razlike v višini družbenih obveznosti med posameznimi družbeno političnimi skupnostmi.

Zakon o davkih občanov namreč občine in republiko zavezuje, zaradi izenačevanja pogojev gospodarjenja, skladnega razvoja SR Slovenije in zagotavljanja enakopravnega položaja občana, da z medsebojnimi dogovori usklajujejo davčno politiko.

Ta načela so uveljavljena v odloku o davkih občanov in odloku o davku na promet nepremičnin zlasti s tem, da je pri značilnih oblikah davščin uveden ustrezen sistem davčnih osnov, davčnih stopenj in sistem davčnih olajšav ter druge posebnosti, da bi se zagotavljala prej navedena načela.

V skladu s tako naravnano davčno politiko odlok o davkih občanov in odlok o davku na promet nepremičnin vsebujeta naslednjo progresivno oziroma diferencirano obdavčenje:

1. Gospodarska in poklicna dejavnost

Gospodarska in poklicna dejavnost plačujeta vse družbene obveznosti po proporcionalnih davčnih stopnjah ne glede na dejavnost in višino dohodka, enako kot delavci v združenem delu, razen davek od ostanka čistega dohodka. Za davek od ostanka čistega dohodka so do preteklega leta veljale progresivne davčne stopnje v razponu od 20% do 57% ob upoštevanju predpisanega okvira davčnih osnov s tem, da je veljala pri davčni osnovi 60.000,- din 20% stopnja in pri davčni osnovi nad 800.000,- din 57% davčna stopnja.

Skladno z medrepubliškimi dogovorom je republika Slovenija z zakonom o davkih občanov spremenila sistem ugotavljanja in obdavčevanja ostanka čistega dohodka iz gospodarskih in poklicnih dejavnosti. Glede na takšno ureditev v zakonu o davkih občanov in glede na dogovor o usklajevanju davčne politike v SR Sloveniji, je skupščina občine Ljubljana-Siška z letom 1985 za te dejavnosti predpisala diferencirane proporcionalne davčne stopnje ne glede na višino ustvarjenega ostanka čistega dohodka in sicer za zavezance, ki opravljajo:

- gospodarsko in poklicno dejavnost kot glavni poklic, stopnja 35%,

- postransko gospodarsko dejavnost,

- občani, ki občasno dosegajo dohodek z opravljanjem gospodarskih dejavnosti, če s predpisi niso prepovedane, stopnja 45%.

Za zavezance davka po dejanskem dohodku, ki opravljajo gostinsko dejavnost bifejskega značaja pa je z letom 1986 predpisana posebna davčna stopnja od ostanka čistega dohodka, ki znaša 40%.

Z letom 1985 je v davčni sistem vgrajen davek v pavšalnem letnem znesku za zavezance gospodarskih in poklicnih dejavnosti, ki sicer plačujejo družbene obveznosti po dejanskem dohodku, če ne dosežejo ostanka čistega dohodka najmanj v višini 10% povprečnega letnega osebnega dohodka zaposlenih delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu, za katero se davek odmerja. Ti zavezanci plačujejo davek v pavšalnem letnem znesku po predpisih in merilih, ki veljajo za zavezance, ki so razvrščeni kot pavšalisti. V letu 1984 je bilo več kot 60% zavezancev, ki so plačevali družbene obveznosti po dejanskem dohodku in niso ustvarili ostanka čistega dohodka, zaradi česar niso plačevali davka iz dejavnosti. Z letom 1985 pa bo tej kategoriji zavezancev predpisan davek v pavšalnem letnem znesku.

2. Kmetijska dejavnost

Diferencirano obdavčenje je občina v skladu z zakonom in dogovorom vpeljala za dohodke iz kmetijske dejavnosti od katastrskega dohodka negozdnih zemljišč. Diferencirana obdavčitev dohodka iz kmetijske dejavnosti je urejena po skupinah katastrskih občin, ki so vezane na kakovost kmetijskih zemljišč, prometnih zvez, tržnih pogojev in reliefnih lastnosti zemljišč. Določena upravičena raznolikost v obdavčenju je izražena tudi v razvrstitvi kmetijskih zemljišč v bonitetne razrede in določanju kultur zemljišč, kar opravlja katastrski organ. Slednji zasnovi primerno vplivata na obveznosti zdravstvenega varstva za kmete—zavarovance in za tiste kmete, ki so še starostno zavarovani kot kmetje pa tudi na višino prispevka za starostno zavarovanje kmetov.

Zavezanci davka iz kmetijske dejavnosti, ki niso sami ali njihovi družinski člani pokojninsko in invalidsko zavarovani na podlagi dohodkov iz kmetijstva, plačujejo davek iz kmetijske dejavnosti od katastrskega dohodka negozdnih zemljišč in na dohodek iz gozda po dodatni davčni stopnji. Ta oblika davka je izravnalnega značaja v tem smislu, da zavezanci kmetij oziroma kmetijskih zemljišč, ki so zdravstveno in pokojninsko zavarovani na kakšni drugi podlagi, plačujejo približno enake družbene obveznosti kot zavezanci, ki so zdravstveno in pokojninsko zavarovani na podlagi dohodkov iz kmetijstva. Zavezanci davka, ki niso zavarovani na podlagi dohodka iz kmetijstva, plačujejo davek po dodatni stopnji in poseben prispevek za pokojninsko zavarovanje.

3. Dohodek od premoženja in premoženjskih pravic in davek od premoženja

Z odlokom o davkih občanov je progresivna obdavčitev uvedena na dohodke iz premoženja in premoženjskih pravic ter od premoženja, kjer so predpisani vrednostni razponi davčnih osnov in progresivne stopnje in sicer:

- od vseh vrst dohodkov iz premoženja in premoženjskih pravic je izpeljana progresivna davčna lestvica z razponom davčnih osnov od 77.600,- din do 465.600,- din, razpon stopenj pa od 15% do 65% tako, da se za davčno osnovo do zneska 77.600,- din uporablja stopnja 15% in za davčno osnovo nad 465.600,- din pa stopnja 65%,

- od premoženja na posest stavb so urejene davčne osnove v razponu z raznoliko vsebino ter predpisane progresivne davčne stopnje po namenu uporabe stavb, za stanovanjske prostore in stavbe, za prostore, namenjene za počitek oziroma rekreacijo ter za poslovne prostore in stavbe:

- za stanovanjske stavbe in prostore so predpisane stopnje v razponu 0,10% pri davčni osnovi (vrednosti stanovanja oziroma stavbe) 1.430.000,- din in 1,00% pri davčni osnovi nad 14.300.300,- din,

- za prostore, ki se uporabljajo za počitek oziroma rekreacijo, so stopnje v razponu od 0,20% do 1,50% s tem, da se pri davčni osnovi do 1.430.000,- din uporablja stopnja 0,20% in pri davčni osnovi nad 14.300.000,- din pa stopnja 1,50%,

- za poslovne stavbe in poslovne prostore veljajo davčne stopnje v razponu od 0,15% do 1,25% tako, da se za davčno osnovo do 1.430.000,- din uporablja začetna davčna stopnja 0,15% in za davčno osnovo nad 7.150.000,- din najvišje predpisana stopnja 1,25%.

Davek od premoženja za stanovanjske prostore in stanovanjske hiše se ne plačuje od tistega dela davčne osnove, ki ustreza 160 m² s pogojem da je lastnik ali njegovi ožji družinski člani oziroma uživalec v letu pred letom, za katero se davek odmerja, v njih stalno prebival. Pred letom 1985 je prostorninski limit stanovanjskih prostorov znašal 70 m². V občini Ljubljana-Siška je vseh stanovanjskih prostorov v letu 1984 v lasti občanov bilo 14.557, od teh s 70 m² površino oproščenih 7.802 lastnikov, v letu 1985 je bilo vseh lastnikov 15.184, od teh, ki do površine 160 m² ne plačujejo davka od stavb pa je kar 13.510.

4. Davek od posameznega dohodka (davek po odbitku)

Upravičena in ustrezna raznolikost v obdavčenju (davek po odbitku) je z odlokom o davkih občanov vpeljan od dohodkov, ki jih občani dosegajo iz gospodarskih in poklicnih dejavnosti ter od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav. Za gospodarske dejavnosti se davek v odstotku od vsakega posameznega dohodka plačuje od dohodkov, ki jih občani dosegajo od nekaterih značilnih storitev in glede na značaj so storitve razvrščene v tri skupine ter za vsako skupino predpisana posebna davčna stopnja in sicer za prvo skupino 10%, za drugo 25% in za tretjo skupino 40%.

Davek po odbitku od dohodkov iz poklicnih dejavnosti se plačuje po stopnji 40%.

Posebno pestro je odlok o davkih občanov uredil obdavčenje dohodkov iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav po odbitku in sicer:

- od dohodkov iz avtorskih pravic, stopnja 20%,

- od dohodkov iz avtorskih pravic, če jih dosegajo delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno kot poklic opravljajo kulturno dejavnost, stopnja 6%,

- od dohodkov od patentov in tehničnih izboljšav, stopnja 3%,

- od dohodkov, ki jih dosegajo od patentov in tehničnih izboljšav tuje fizične ali pravne osebe, stopnja 20%.

Stopnja davka od dohodka iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, ki ga doseže oseba, na katero je prenesena avtorska pravica, je za 50% višja od prej navedenih.

Izjemoma se davek od dohodkov iz avtorskih pravic od vsakega posameznega dohodka, doseženega z izvajanjem »komercialnih« avtorskih pravic, plačuje po stopnji 40%.

5. Davek na promet nepremičnin

Odlok o davku na promet nepremičnin ureja posebno pestrost v obdavčenju nepremičnin v kupoprodajnem prometu in sicer:

- za kmetijska zemljišča je predpisana stopnja 15% ne glede na ugotovljeno davčno osnovo oziroma kupoprodajno ceno,

- za nezazidana stavbna zemljišča in druga zemljišča, ki se ne uporabljajo v kmetijske namene od prometne vrednosti kvadratnega metra, je predpisana stopničasta davčna lestvica v pogledu davčnih osnov in davčnih stopenj. Razpon davčnih osnov je predpisana po vrednosti kvadratnega metra do 72,- din in nad 715,- din tako, da se plačuje davek do davčne osnove 72,- din po stopnji 15% in od osnove nad 715,- din pa se davek odmerja v znesku

225,15 din od kvadratnega metra in od razlike osnove, ki presega ceno 715,- din za kvadratni meter po stopnji 60%.

— za gradbene objekte je predpisana osnovna prometna vrednost objekta, stopnja pa 25% ne glede na prometno vrednost gradbenega objekta.

Za gradbene objekte je predpisana posebnost v tem, da se razlika med prometno in gradbeno vrednostjo kvadratnega metra gradbenega objekta, obdavči še po stopničasti progresivni lestvici tako, da se na primer od razlike vrednosti do 1.430,- din odmeri davek po stopnji 15% ter od razlike vrednosti $m \geq 16.445,-$ din odmeri davek v višini 4.683,25 din in od razlike vrednosti, ki presega 16.445,- din pa še po stopnji 50%.

Odmerjeni davek pa se poveča za 30%, če je nepremičnina odtujena pred potekom petih let od pridobitve s pogojem, da je bila ta pridobljena z nakupom ali z darilom.

6. Usklajevanje davčne politike

Precipi o davčni politiki v občini Ljubljana-Šiška bazirajo na sistemski republiški zakonodaji in dogovoru o usklajevanju davčne politike, ki ga sklenejo občine v SR Sloveniji. Nadaljno usklajevanje poteka na nivoju regije, z občinami Ljubljane pa še posebej. Davčni odloki ljubljanskih občin so po vsebini usklajeni, davčni instrumentarij deluje v Ljubljani enotno, kar zagotavlja, da so občani ljubljanskih občin v pogledu obdavčenja v enakem položaju in tako je ustavno načelo »za splošne družbene potrebe naj prispeva sorazmerno več tisti, ki dosega večji dohodek«, v vseh občinah Ljubljane enako upoštevan.

Pri oblikovanju davčne politike se občina prizadeva uveljaviti tako politiko, da s predpisovanjem višine davčnih obveznosti zavezanca trajno spodbuja k večji produktivnosti dela. To velja zlasti za tiste zavezanca, ki samostojno opravljajo gospodarske in kmetijske dejavnosti. Večina občanov iz gospodarskih in poklicnih dejavnosti, ki se jim dohodek ugotavlja, plačuje od tistega dela dohodkov, ki ima značaj osebnega dohodka le obveznosti po stopnjah kot delavci v združenem delu — to je davek iz osebnega dohodka in prispevki za financiranje interesnih skupnosti združenih dejavnosti ter interesnih skupnosti drugih interesnih področij. Tisti zavezanca davka po dejanskem dohodku, ki ustvarjajo ostanek čistega dohodka, pa plačujejo še davek iz dejavnosti.

Občine medsebojno usklajujejo tudi predpisovanje davčnih olajšav za zavezanca, ki opravljajo gospodarske in poklicne dejavnosti ter kmetijske dejavnosti, ki v materialnem pogledu predstavljajo pomemben delež. Ugotoviti pa je mogoče, da nekatere uvedene davčne olajšave zaradi značaja prihajajo do izraza le v manjšem obsegu ali pa sploh ne — kot so doseganje prihodka z izvozom proizvodov in storitev, gradnja malih hidroelektrarn in drugih energetskih virov, proizvodnja električne energije za javno električno omrežje, vlaganje sredstev za razvoj kmečkega turizma itd.

7. Uvedene davčne olajšave

Občina Ljubljana-Šiška je na podlagi republiških predpisov, dogovora o usklajevanju davčne politike v občinah in v skladu z razvojnimi cilji malega gospodarstva in kmetijstva v občini, predpisala sistem davčnih olajšav.

7.1 Davčne olajšave za gospodarske dejavnosti

Z odlokom o davkih občanov so za gospodarske dejavnosti uvedene naslednje davčne olajšave:

— zavezanca, ki so gospodarsko dejavnost začeli in sicer za prvo leto 100% drugo leto 50% in za tretje leto 25%, od odmerjenega davka iz dejavnosti,

— za zavezanca določenih storitvenih dejavnosti, ki jih občina želi posebej pospeševati, olajšave so razdeljene v tri skupine glede na pomen dejavnosti in temu ustrezno so predpisane olajšave, ki znašajo glede na skupino dejavnosti 20%, 30% in 40% od odmerjenega davka,

— za zavezanca, ki vlagajo sredstva v gradnjo malih hidroelektrarn in drugih alternativnih energetskih virov, glede na višino vloženi sredstev,

— za zavezanca, ki dosegajo dohodek s proizvodnjo električne energije in jo oddajajo v elektro energetski sistem,

— za zavezanca, ki dosegajo dohodek z izvozom blaga in storitev na konvertibilno območje,

— za zavezanca, ki dodatno zaposlijo nove delavce,

— za zavezanca, ki imajo učence in študente na proizvodnem delu oziroma praksi.

Po zakonu o davkih občanov zavezanca gospodarskih dejavnosti po dejanskem dohodku, ki vlagajo sredstva za nabavo,

rekonstrukcijo in modernizacijo osnovnih sredstev zaradi razsve dejavnosti, lahko uveljavlja znižanje davčne osnove do 25% največ za dobo petih let od vsakega vlaganja. Odlok o davkih občanov pa zavezancem nekaterih storitvenih dejavnosti omogoča, da znižanje davčne osnove dodatno uveljavlja še do nadaljnjih 5, 10 in 15% glede na vrsto dejavnosti. Zavezanca gospodarskih dejavnosti, ki plačujejo davek v pavšalnem letnem znesku pa so za iste namene upravičeni uveljavljati davčno olajšavo v odstotku od odmerjenega pavšalnega davka.

Z odlokom o davkih občanov so predpisane še nekatere davčne olajšave, ki imajo več ali manj socialni značaj.

7.2. Davčne olajšave za poklicne dejavnosti

Zavezanca davka po dejanskem dohodku iz poklicnih dejavnosti imajo pravico do davčnih olajšav pod enakimi pogoji kot zavezanca iz gospodarskih dejavnosti, razen znižanje davčne osnove za vlaganje sredstev, ki jo določa občinski odlok.

7.3. Davčne olajšave iz kmetijske dejavnosti

Zakon o davkih občanov in občinski odlok o davkih občanov urejata ekonomske in socialne davčne olajšave za zavezanca iz kmetijske dejavnosti. Socialne olajšave ureja zakon neposredno, merila za ekonomske davčne olajšave pa na podlagi določil zakona predpisuje odlok o davkih občanov občine. Med ekonomske olajšave je kot najpomembnejše šteti vlaganje sredstev v družbeno organizirano modernizacijo gospodarstva in vlaganja v preusmeritev stanovanjskih in gospodarskih prostorov v turistične namene. Vlaganja sredstev v družbeno organizirano modernizacijo gospodarstva so mišljena vlaganja za graditev in adaptacijo gospodarskih poslopij, za nabavo strojev in kmetijske opreme ter vlaganja v živinorejsko proizvodnjo. Pomembna olajšava je za oddane določene kmetijske proizvode kmetijskim organizacijam.

III. IZVAJANJE DAVČNE POLITIKE

1. Naloge v zvezi z odmero družbenih obveznosti

1.1. Odgovornost in pristojnost

Davčni in organizacijski predpisi, to so zlasti zakon o davkih občanov in drugi predpisi, ki urejajo področje prispevkov ter zakon o upravah za družbene prihodke v SR Sloveniji, pooblašča uprave za družbene prihodke, da izvajajo predpise s področja prihodkov. V širšem smislu je skrb za izvajanje predpisov o družbenih prihodkih naložena vsem ustreznim službam v organizacijah združenega dela, delovnih skupnosti, samoupravnih organizacij in drugim družbenim subjektom. In ne nazadnje, če ne kot prvo, je skrb za izvajanje predpisov o družbenih prihodkih naložena občanom kot davčnim zavezancem. Slednji so zavezani svoje prihodke prikazovati v reálnih okvirih in izpolnjevati davčne obveznosti pravočasno v obsegu kot so jim predpisane. Izvajanje davčne politike razvrščamo v dve kategoriji:

— davek po odbitku so dolžni obračunavati in plačevati vse organizacije združenega dela, delovne skupnosti, samoupravne organizacije in občani, kadar jih predpisi o družbenih prihodkih zavezujejo, da te naloge neposredno same opravljajo, načelo avtomatizma,

— davek po davčno odmernem postopku. Naloge obračunavanja oziroma odmerjanja in pobiranja davkov in drugih družbenih prihodkov izvajajo občinske uprave za družbene prihodke, načelo davčno odmerni postopek.

V občini Ljubljana-Šiška naloge odmerjanja in pobiranja davkov in drugih družbenih prihodkov, izvaja občinska uprava za družbene prihodke v skladu s sprejeto davčno politiko. Učinkovitost izvajanja davčne politike je v marsičem odvisna od ustreznega delovnega pristopa občinske uprave za družbene prihodke, njene organiziranosti, kadrovskega obsega in strukturne usposobljenosti ter ne nazadnje od večjega ali manjšega osebnega angažiranja posameznih delavcev in vseh delavcev v občinski upravi za družbene prihodke.

Občinska uprava za družbene prihodke je pristojna, da na podlagi upravnega odločanja odmerja in pobira davke in prispevke od naslednjih dejavnosti oziroma oblik dohodka:

- iz kmetijske dejavnosti
- iz gospodarskih dejavnosti
- iz poklicnih dejavnosti
- iz premoženja in premoženjskih pravic
- na posest premoženja
- iz skupnega dohodka občanov
- nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča.

Te oblike davkov in prispevkov oziroma druge družbene dajatve občinska uprava za družbene prihodke odmerja in pobira na podlagi letnih osnov in v zvezi s tem zavezancem za vsako leto za posamezno obliko izda odmerno odločbo, v kateri ugotovi davčno oziroma prispevno osnovo, stopnjo ali drugo merilo, s katero določi posamezno obveznost ter višino in vrste vseh družbenih obveznosti, ki jih je treba plačevati od posamezne dejavnosti oziroma oblike dohodka.

Nadalje občinska uprava za družbene prihodke odmerja davek in druge družbene obveznosti od vsakega posameznega primera oziroma dohodka in o tem izda ugotovitveno odmerno odločbo. Te obveznosti so naslednje:

- davek na dediščine in darila
- davek na promet nepremičnin
- davek za nakup oziroma prodajo cestnega motornega vozila.

1.2. Naloge v zvezi z odmero družbenih obveznosti

1.2.1. Davek od dohodka iz kmetijske dejavnosti

Osnova za davek iz kmetijske dejavnosti je katastrski dohodek negozdnih zemljišč in vrednost lesa, določenega za posek. Za tiste občane, ki se jim odmerja tudi prispevek za zdravstveno varstvo in starostno zavarovanje kmetov, je podlaga za ti dve obveznosti seštevek obeh osnov.

Za tiste zavezanca, ki so pokojninsko in invalidsko zavarovani na podlagi dohodka iz kmetijstva, pa je osnova za odmero prispevka izbrana pokojninska osnova.

1.2.2. Davek od dohodka iz gospodarskih dejavnosti

Občinska uprava za družbene prihodke odmerja in pobira davčne in druge družbene obveznosti iz gospodarskih dejavnosti: — po dejanskem dohodku. Ugotovitveni postopek o razporeditvi celotnega prihodka, dohodka, čistega dohodka oziroma o ugotovitvi ostanka čistega dohodka, vodi na podlagi podpisanih poslovnih evidenc in po uradni dolžnosti zbranih podatkov in pri tem se uprava predvsem poslužuje poslovnih knjig in dokumentacije ter davčne napovedi.

V ugotovitvenem postopku je osnovna pozornost posvečena pravilnosti prikazanih poslovnih stroškov ter zakonskim in pogodbenim obveznostim oziroma elementom, na osnovi katerih se je mogoče kar najbolj mogoče približati realni vrednosti davčnih osnov, ki so podlaga za odmero višine in vrste družbenih obveznosti.

— v pavšalnem letnem znesku. Ugotovitveni postopek je enostavnejši, podlaga za ugotovitev je davčna napoved zavezanca, drugi podatki, ki jih ponudi zavezanec ter po uradni dolžnosti zbrani dohodkovni in drugi podatki. Pri tem so zlasti pomembni delavniški prostori, opremljenost delavnice in stopnja mehaniziranosti opreme, tržni in lokacijski pogoji, vrsta dejavnosti ter zaposlenost delavca, družinskih članov in zavezanca samega.

1.2.3. Davek od dohodka iz poklicnih dejavnosti

Za odmero davčnih in drugih družbenih obveznosti iz poklicnih dejavnosti, se občinska uprava za družbene prihodke za ugotovitev dohodkovnih elementov več ali manj poslužuje istih kriterijev kot za zavezanca iz gospodarskih dejavnosti.

1.2.4. Davek iz premoženja in premoženjskih pravic

Ta oblika vsebuje prvenstveno prihodke dosežene z oddajanjem stanovanjskih, poslovnih prostorov, počitniških hiš in zemljišč v najem in podnajem, ki je podlaga za davek letno dosežena najemnina, stroški so normirani. V davčno odmernem postopku je treba ugotoviti realnost celotnega prihodka.

Redkeje pri tej obliki nastopajo prihodki od premičnega premoženja, kjer so letne osnove in prihodki od posameznega primera. Stroški so dejanski.

1.2.5. Davek od premoženja

Osnova za odmero davka od premoženja je vrednost stanovanjske hiše ali stanovanja, garaže, poslovne stavbe ali poslovnega prostora in prostorov namenjenih za počitek oziroma rekreacijo (počitniške hiše), ki se ugotovi na podlagi izvedenega točkovanja. Višina obdavčitve je odvisna od vrednosti in namena uporabe stavb oziroma prostorov.

Davek na posest plovnega objekta se plačuje, če njegova dolžina znaša najmanj osem metrov, višina davka pa je odvisna od predpisanih meril in dolžine plovnega objekta.

1.2.6. Davek iz skupnega dohodka občanov

Osnova za davek iz skupnega dohodka občanov so vsi viri dohodkov v enem koledarskem letu z upoštevanjem neobdavčljivega dela čistega dohodka, ki znaša trikratni povprečni čisti osebni dohodek zaposlenih delavcev v gospodarstvu SR Slovenije.

Pri ugotavljanju davčne osnove za odmero davka iz skupnega dohodka občanov je treba upoštevati davčne olajšave za vzdrževane družinske člane, plačane članarine družbenim organizacijam in druge odbitne postavke.

1.2.7. Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča

Podlaga za določitev višine nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča je površina nezazidanega oziroma zazidanega stavbnega zemljišča, komunalne opremljenosti, namena uporabe zemljišča oziroma objekta in lega zemljišča (razvrstitev v cono). Vrednost točke, ki ga določa Skupščina mesta Ljubljane, je regulativni faktor, ki ureja vrednostna razmerja stavbnega zemljišča oziroma nadomestila.

1.2.8. Davek na dediščine in darila

Podlaga za odmero davka na dediščine in darila je: — pravno močni sklep sodišča o končanem zapuščinskem postopku, odmerna odločba o višini davka pa se izda po tem, ko uprava za družbene prihodke spelje ugotovitveni postopek o ugotovitvi odmerne osnove. Zavezanci prvega dednega reda so oproščeni davka na dediščine in darila, prav tako so oproščeni zavezanci davka do določenega zneska ter za stanovanjske površine pod določenimi pogoji ter kmetijska zemljišča oziroma kmetijska posestva, če ima dedič status kmeta, — darilna pogodba o podaritvi premičnega ali nepremičnega premoženja. Podlaga za odmero davka je ugotovljena podarjena vrednost oziroma ugotovljena davčna osnova, ki jo ugotovi uprava za družbene dohodke.

V primeru daritve veljajo iste davčne olajšave oziroma oprostitve kot so predpisane za primere dedovanja.

— izvršilna pogodba o izročitvi kmetijskega gospodarstva, prevzemnik mora imeti status kmeta, da je lahko prevzemnik kmetije. Davka na dediščine in darila prevzemnik ne plača oziroma davka na promet nepremičnin je oproščen, ki bi ga moral plačati zaradi odmaknjenosti dednega reda.

1.2.9. Davek na promet nepremičnin

V postopku odmere davka na promet nepremičnin je treba upoštevati določbe pogodbe zlasti v pogledu primernosti dogovorjene kupoprodajne cene oziroma prometne vrednosti, pri gradbenih objektih pa tudi primernost gradbene vrednosti in pri tem je treba paziti na realno ugotovitev vrednosti kot davčne osnove.

Pri izpeljavi davčno odmernega postopka je treba upoštevati normativne določbe o oprostitvah, ki so predpisane za številne primere, zlasti so še posebej aktualne davčne olajšave za primere, ko zavezanci prodajajo stanovanjske prostore kupnino pa vlagajo za nove stanovanjske naložbe.

1.2.10. Davek za nakup oziroma prodajo cestno motornih vozil

Pri nakupu novih cestno motornih vozil nastopata temeljni in posebni republiški prometni davek, pri prodaji rabljenih motornih vozil pa posebni občinski prometni davek. Vse tri oblike prometnih davkov odmerja in pobira občinska uprava za družbene prihodke. Osnova za obračun prvih dveh davkov je nabavna cena navedena na fakturi, dočim je za rabljena vozila potrebno davčno osnovo ugotoviti na podlagi predloženih podatkov in predpisanih normativov.

1.3. Prikaz odmerjenih družbenih obveznosti

Zaradi preglednosti in primerjave prikazujemo število davčnih zavezancev in višino odmerjenih davkov in drugih družbenih obveznosti za leta 1984 in 1985, ki jih odmerja in pobira občinska uprava za družbene prihodke na podlagi letnih davčnih osnov ter na podlagi osnov doseženega dohodka oziroma osnov, ki nastanejo na osnovi posameznih pravnih poslov.

Oblike obveznosti	Število davčnih zavezancev		Odmerjeni davek in druge družbene obveznosti		
	1984	1985	znesek 1984	znesek 1985	indeks 85/84
	1984	1985	znesek 1984	znesek 1985	indeks 85/84
— iz kmetijske dejavnosti					
— iz gospodarskih in poklicnih dejavnosti	2.874	2.995	30.880	39.624	128
— po dejanskem dohodku	1.476	1.509	439.559	626.695	143
— v pavšal. letnem znesku	119	173	9.182	26.697	291
— iz premoženja in premoženjskih pravic	706	747	12.945	13.394	103
— iz premoženja	14.557	15.184	17.617	25.214	143
— na dediščine in darila	294	225	7.064	11.271	160
— iz skupnega dohodka občanov	428	452	44.555	53.797	121
— na promet nepremičnin	168	159	41.801	61.492	147
— nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	14.706	14.655	129.463	228.521	177
— davek na cestna motorna vozila	6.530	6.970	265.819	496.472	187

1.4. Priznane davčne olajšave

1.4.1. Davčne olajšave iz kmetijske dejavnosti

Davčne olajšave iz kmetijske dejavnosti je v letu 1984 uveljavilo 516 zavezancev, od tega ekonomske 451, socialne pa 65 zavezancev, v letu 1985 je število zavezancev, ki so uveljavili davčne olajšave padlo na 335, od tega ekonomske na 273 in socialne na 62 zavezancev.

Davčne olajšave za omenjeni dve leti tudi zneskovno niso v ugodnem razmerju, kar je razvidno iz naslednjega pregleda:

denarni podatki v tisočih dinarjih

Leto	Ekonomske olajšave din	Socialne olajšave din	Skupaj olajšave din	Odstotna primerjava na odmerjeni znesek
1984	5.424	286	5.710	18,49
1985	3.490	273	3.763	9,50

1.4.2. Davčne olajšave iz gospodarskih dejavnosti

Za zavezance gospodarskih dejavnosti po dejanskem dohodku izpostavljam davčne olajšave za vlaganje sredstev v razširjeno reprodukcijo in olajšave za izvoz blaga in storitev, vse druge olajšave pa prikazujemo zbirno.

Iz naslednjega pregleda je razvidno, da je davčnih olajšav deležno sorazmerno majhno število zavezancev in sicer:

Leto	Razširjena reprodukcija	Izvoz blaga in storitev	Ostale olajšave	Skupaj vse olajšave	Odstotno razmerje na celotno število
1984	45	1	44	90	6,10
1985	48	5	43	96	6,36

Nadalje prikazujemo denarni učinek priznanih davčnih olajšav za leta 1984 in 1985 ter odstotni prikaz olajšav na celotno odmerjeni davek zavezancev po dejanskem dohodku. Odstotno razmerje je upoštevano tako, da globalno odmerjeni davek vsebuje tudi znesek olajšav. Prikaz davčnih olajšav s primerjalnim razmerjem je naslednji:

denarni podatki v tisočih dinarjev

Leto	Razširjena reprodukcija	Izvoz blaga in storitev	Ostale olajšave	Skupaj vse olajšave	Odstotno razmerje na odmerjeni davek
1984	2.918	2.790	4.335	10.043	5,63
1985	7.689	4.224	4.992	16.905	7,08

1.4.3. Olajšave davka na dediščine in darila

Davek na dediščine in darila, zaradi oprostitve davka, ni bil odmerjen v letu 1984 173 in v letu 1985 pa 557 zavezancem. Oprostitev denarno ni vrednotena, ker davek ni bil odmerjen in se s tem podatkom zato ne razpolaga.

1.4.4. Davčna olajšava pri prodaji nepremičnin

Davčne olajšave, ki jih predpisuje zakon o davku na promet nepremičnin so sorazmerno obsežne po vrsti olajšav oziroma oprostitvev in po nominalnem obsegu. Davčne olajšave pri prodaji stanovanjskih hiš in stanovanj tistih občanov, ki kupnino vlagajo za novo gradnjo stanovanjskih hiš ali nakup novih stanovanj, ki nekateri od teh rešujejo pereča stanovanjska vprašanja svoje družine, so dokaj obsežne.

V letu 1984 je davčno olajšavo uveljavljalo 147 zavezancev, davek pa je bil odmerjen le 168 zavezancem, v letu 1985 razmerje ni bistveno drugačno, olajšavo je uveljavljalo 192 zavezancev, davek pa je bil odmerjen 159 zavezancem.

Nominalno primerjavo prikazujemo zaradi pomembnosti le davčno olajšavo za zavezance, ki so jih uveljavljali ob prodaji s pogojem, da kupnino vložijo v nova vlaganja za stanovanjske namene:

podatki v tisočih dinarjev

Leto	Skupni znesek davka od nepremičnin	Olajšave za vlaganja v stanovanjske namene	Odstotno razmerje na celotni znesek davka
1984	164.102	122.301	74,53
1985	307.567	246.075	80,01

2. Odmerjena sredstva po namenu porabe

2.1. Vpliv davčne politike na družbeno porabo

V planskih dokumentih in resolucijah ekonomskega razvoja sta vsebovana tudi splošna in skupna poraba, v katerih občina, kakor

tudi širša družbenopolitična skupnost usmerjata ti dve obliki porabe.

Načeloma morata, poleg osebne porabe, rast splošne in skupne porabe za nekaj odstotnih točk zaostajati za rastjo dohodka, vendar se z ukrepi tekoče ekonomske politike včasih le odstopa od dolgoročno načrtovanih dohodkovnih razmerij. Takšen pristop k oblikovanju davčne politike predstavlja povečano usmerjanje dohodka organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij za namene splošne in skupne porabe. Podobna delitvena razmerja dohodka obstajajo tudi med družbeno skupnostjo na eni in občani, ki opravljajo samostojne dejavnosti na drugi strani.

2.2. Sredstva za splošno in skupno porabo ter druge namene

Občani, ki opravljajo samostojne dejavnosti in s tem dosejajo dohodek ter občani, ki imajo dohodek oziroma imajo premoženje v posesti, plačujejo davke in prispevke za financiranje družbene porabe na področju splošne in skupne porabe ter posebne namene, pri slednjih pretežno za intervencijske namene.

Uprava za družbene prihodke občine, občanom odmerja in pobira davke in prispevke vrst in oblik, ki so jih le ti zavezanci dolžni plačevati po davčnih in drugih predpisih. Čeprav je za upravo za družbene prihodke to dokajšnja obremenitev, saj včasih ni v celoti kos vsem poverjenim nalogam, pa je iz družbeno ekonomskega stališča takšna ureditev vendarle smoterna in upravičljiva.

Uprava za družbene prihodke odmerja in pobira davke in prispevke za splošno in skupno porabo ter posebne namene na ravni zveze, republike in občine oziroma mesta.

2.3 Pregled sredstev po namenu

Po letu 1981 so bile v pristojnosti uprav za družbene prihodke občin postopoma prenešene vse naloge v zvezi s predpisovanjem in pobiranjem davkov in prispevkov, ki so jih dolžni plačevati občani družbenopolitičnim skupnostim za vse oblike namenov.

V naslednjem pregledu prikazujemo sredstva po materialnih in področnih namenih z namenom prikazati, da so občani udeleženi s svojimi sredstvi v bistvu v vseh družbenih področjih. Povzemamo globalna sredstva, odmerjena v letu 1985:

Sredstva po namenu oziroma koristnikih	Sredstva v tisočih din	Struktura
Sredstva za splošno porabo		
— za zvezni proračun	330.462	12,41
— za republiški proračun	229.060	8,60
— za proračun občine	669.746	25,15
Sredstva za skupno porabo		
Za financiranje potreb družbenih dejavnosti		
— interesne skupnosti v republiki	416.735	15,65
— interesne skupnosti v občini	420.124	15,77
Za financiranje materialnih dejavnosti		
— interesne skupnosti v republiki	24.494	0,92
— interesne skupnosti v občini	59.341	2,15
Sredstva za druge družbene namene		
— za zvezo oziroma za namene izven SRS	12.867	0,48
— za namene v republiki	69.232	2,60
— za namene v občini	433.319	16,27
Skupaj vsa sredstva po namenih porabe	2.663.380	100,00

V global prikaznih sredstev »za druge namene v občini« v višini 433.319 so vključena tudi sredstva za skupne mestne potrebe, ki v strukturi znašajo 12,17%.

Prikaz sredstev po področnem načelu:

— zveza, vsi nameni porabe	343.329	12,89
— republika, vsi nameni porabe	739.521	27,77
— občina vsi nameni porabe	1.580.530	59,34
Skupaj vsa sredstva po področjih	2.663.380	100,00

Ti pregledi izkazujejo usmeritev občanom odmerjenih sredstev in ugotoviti je, da občani plačujejo družbene dajatve pretežno za namene v občini in mestu, dobro četrtino za vse namene v republiki. Za namene na zveznem nivoju oziroma za namene izven SR Slovenije pa le slabih 13%, v ta global so prvenstveno vključeni prometni davki in solidarnostna sredstva.

3. Davčno knjigovodstvo in izterjava družbenih obveznosti

Za uspešno delovnje uprave za družbene prihodke je pomembno, da je davčno knjigovodstvo strokovno in sprotno vodeno tako v pregledu knjiženja obremenitev in plačanih sredstev. Slednja opravila so pomembna tudi s stališča koristnikov družbenih sredstev, saj prav sprotno knjiženje omogoča realni odvod plačanih sredstev upravičenim koristnikom plačanih sredstev.

3.1. Davčno knjigovodstvo in izterjava

Davčno knjigovodstvo v računskem smislu razpolaga s sorazmerno obsežnimi sredstvi. To je razvidno iz naslednjega pregleda za preteklih 5 let:

Leto	Letna globalna obremenitev din	Letni indeks rasti	Letno globalno plačilo din	Globalni dolg konec leta din	Odstotek izterjave
1981	332.333	100,0	310.628	21.705	93,47
1982	480.284	144,5	448.774	31.510	93,44
1983	969.144	201,8	914.115	55.029	94,32
1984	1.442.567	148,8	1.357.998	84.569	94,14
1985	2.398.864	166,3	2.334.589	64.275	97,32

Letna obremenitev vsebuje dolg in preplačila preteklega leta in odmerjene obveznosti tekočega leta, iz pregleda je razvidna rast globalne obremeniive obveznosti, ki je več ali manj odvisna od splošnih družbenih in ekonomskih gibanj, vključno inflacijskih, strukture prihodkov občanov določenega leta, pravnega prometa s premičnim premoženjem in nepremičninami.

3.2. Zamudne obresti

Zamudne obresti imajo določeno vlogo pri večji ali manjši plačilni disciplini davkov in prispevkov. Do septembra 1983 so znašale splošne zamudne obresti 12%, za prometni davek pa so znašale 18%, ko je Republiški izvršni svet predpisal 35% stopnjo zamudnih obrestih, nato pa to obrestno mero zviševal v skladu s splošnimi obrestnimi stopnjami, sedaj znašajo zamudne obresti prispevkov in davkov 73%. Obrestno stopnjo zamudnih obrestih je bilo realno primerno usklajevati s splošno obrestno mero, sicer bi davčne zavezance stimulirala k plačilni nedisciplini.

Čeprav so zamudne obresti sorazmerno visoke oziroma usklajene s splošno veljavnimi obrestnimi stopnjami nekateri davčni zavezanci zamujajo s plačili predpisanih obveznosti, kar se rezultira tudi na predpisanih obrestih.

Pregled globalno predpisanih obrestih po letih:

Leto	Predpisane obresti v tisočih din	Odstotno razmerje na celotno letno obremenitev
1981	7.005	2,11
1982	7.170	1,49
1983	9.058	0,93
1984	16.977	1,18
1985	29.093	1,21

Zamudne obresti se zaračunavajo vsem zavezancem, ki v roku ne plačajo predpisanih obveznosti, za vse vrste družbenih obveznosti, ki jih odmerja in podpira uprava za družbene prihodke. Plačane zamudne obresti uprava odvaja vsem upravičencem združenih sredstev v tistem razmerju kot odaja redna sredstva, do katerih so upravičeni. Iz pregleda je razvidno, da so predpisane zamudne obresti relativno v upadanju, čeprav so v minimalnem porastu, iz česar je povzeto, da višina stopnje zamudnih obrestih v določeni meri vpliva na plačilno disciplino.

3.3. Izterjava družbenih obveznosti

Aktivnost občinske uprave za družbene prihodke in še posebej njene izterjevalne službe je tako naravnana, da spodbuja davčne zavezance k večjemu redu in pravočasnemu plačevanju predpisanih obrestih in da je sprotna in letna izterjava čim ugodnejša. Iz 5 letnega pregleda pod točko 3.1. je razvidno, da je izterjava odmerjenih obveznosti sorazmerno ugodna, zlasti v letu 1985, ko je znašala kar 97,32%.

Izvršilna služba se je pri izvajanju svojih nalog primorana zatekati tudi k prisilnim ukrepom sicer bi izterjava ne bila uspešna. Za leta 1983, 1984 in 1985 prikazujemo vrsto in število ukrepov:

Leto	Število oporninskih položnic	Število sklepov o prisilni izterjavi	Število opravljenih rubežev premoženja
1983	13.000	2.324	—
1984	16.800	1.873	47
1985	13.100	3.332	52

Sklepi o prisilni izterjavi so več vrstni in sicer: blokiranje žiro računov, prepoved izplačila osebnih dohodkov zaposlenih in upokojenih občanov, prepoved izplačevalcem poravnati račun davčnim dolžnikom z naloge, da le te plačujejo na račun dolžnega zneska in sklepi o prisilni izterjavi pred opravljeno rubežjo. Izvršilna služba v skladu s predpisi odreja prodajo zarubljeni stvari in predlaga odvzem obrtnega dovoljenja.

4. Davčna inšpekcija

Delovno področje davčne inšpekcije je dokaj obsežno, ki predvsem obsega področje prihodka pri opravljanju dejavnosti s sredstvi v lasti občanov in področje premoženja, s katerim občani dosegajo prihodke ter tisti del prihodka in premoženja občanov, ki nista pridobljena z delom. Zlasti slednje naloge so dokaj zahtevne in delikatne po načinu pristopa k nalogam in zbiranju podatkov ter zaradi subjektivne občutljivosti. Obseg občanov, ki opravljajo gospodarske dejavnosti, se povečuje po številu in dohodkovnem obsegu, to pa pomeni, da se naloge na področju davčne inšpekcije neprestano povečujejo, število inšpektorjev pa ostaja isto, kar pomeni, da se deficitarnost pri pokrivanju poverjenih nalog in del povečuje.

Na davčni inšpekciji v danem trenutku leži največje breme odgovornosti ugotavljanje realnosti celotnega prihodka in davčnih osnov za davčne zavezanca, ki z osebnim delom samostojno opravljajo samostojne dejavnosti s sredstvi v lasti občanov. To pa je odgovorna naloga, ko je treba ocenjevati in opravljati ustrezno selekcijo stroškov in razločevati, ki so potrebni za doseg celotnega prihodka od tistih, ki niso potrebni oziroma niso mogli nastati, pa so pogosto izkazani. Navadno so razmere posebno kritične pri tistih zavezancih, ki opravljajo gospodarske dejavnosti pretežno ali izključno z občani, kajti od pravilnosti ugotovitve celotnega prihodka, stroškovnih kategorij in davčnih osnov, je odvisna višina družbenih obveznosti, ki pripadajo družbi ali pa neugotovljeni del ostane pri zavezancih. Davčna inšpekcija je v letu 1985 na primer za odmerno leto 1984 s svojo dejavnostjo povečala, na račun selekcije stroškovnih kategorij, dohodkov pri zavezancih po dejanskem dohodku za 107.427.822,- din. Za ta znesek se je hkrati povečala davčna osnova, ki okoli 50% tega odpade na davčne in druge družbene obveznosti.

Glede na to, da davčna inšpekcija zaradi obsežnosti nalog in del ne uspeva v celoti pokrivati poverjenj delovnega področja, usmerja svojo aktivnost na področje, kjer pričakuje največji finančni učinek ali pa je problematika tudi sicer pereča in aktualna. V letu 1985 je davčna inšpekcija posebno pozornost namenila inšpekciji in kontroli prometa v zasebnih gostinskih obratovalnicah, pri tem še posebej evidentiranje prometa na registrskih blagajnah. Z zakonitimi ukrepi, vključno s kaznovanjem kršiteljev, je bil pri teh zavezancih dosežen sorazmerni red v poslovanju oziroma spoštovanju davčnih predpisov.

Davčna inšpekcija odkriva zavezanca, ki občasno opravljajo nedovoljene gospodarske dejavnosti in dosegajo dohodek. V letu 1985 je bilo odkritih 15 primerov, ki jim je bilo po zaključnem postopku odmerjen davek skupaj 1.310.724,- din.

Zaradi značaja nalog in del davčne inšpekcije le ta usmerja svoje delovanje prvenstveno na teren, kjer pregleduje poslovanje davčnih zavezancev. Tako je v letu 1985 opravila 650 vseh pregledov poslovanja in pri tem ugotovila tudi kršitve davčnih predpisov ter v zvezi s tem predlagala naslednje ukrepe:

- 64 predlogov za upravno kaznovanje zaradi prekrškov, globalni znesek denarnih kazni znaša 1.120.000,- din.
- 2 primera javnemu tožilstvu zaradi suma davčne utaje.
- 11 primerov obnove postopka zaradi ponovne odmerne obveznosti, denarni učinek obnovitvenih postopkov znaša 216.621,- din.

IV. Zaključek in naloge

Zahtevni družbeno ekonomski položaj v katerem se nahajamo, zahteva od uprave za družbene prihodke maksimalno angažiranje, saj bomo lahko samo z doslednim izvajanjem davčne politike zagotavljali načelo, da vsakdo prispeva k zadovoljevanju splošnih in skupnih družbenih potreb po svoji ekonomski moči in onemogočali socialno diferenciacijo.

Za uresničitev teh nalog bomo dali povdarek predvsem naslednjim nalogam:

1. Doslednejše ugotavljanje višine dohodka in premoženja, predvsem na področju samostojne dejavnosti kar bomo zagotovili z večjo tekočo kontrolo na terenu, poslovanje zavezancev med letom in več vsebinske kontrole poslovnih knjig.

2. Intenzivirati delo v smislu ažurnejšega poslovanja, predvsem pri izvršitvi odmerne postopka, kar bo omogočilo enotnejši in enakomirnejši priliv sredstev.

3. V postopku prisilne izterjave v večjem obsegu in predvsem pravočasnejše uporabljati vse ukrepe prisilne izterjave (odtegnitve od računov, blokacije žiro računov, prepovedi na osebne dohodke, rubeži in javne dražbe itd.). Dosledno obračunavati tudi vse stroške ukrepov in ustrezne obresti.

4. Zaostri kaznovno poliziko, tako v izvajanju kazenskih določb za katere je pristojna uprava, kakor tudi podajanju predlogov drugim organom. V večji meri predlagati odvzem obrtnega dovoljenja v primerih neplačevanja obveznosti.

5. Nadalje razvijati AOP obdelavo podatkov in evidenc uprave, kot osnovo za učinkovito ukrepanje. Na avtomatsko obdelavo podatkov prenesti tudi vse tiste naloge katere je zaradi narave to možno in smotno.

6. Svoje delo bo potrebno še bolj natančno programirati in s preverjanjem uresničevanja programa ocenjevati tudi uspešnost. Spremeniti bo potrebno tudi sistem nagrajevanja tako, da bo osebni dohodek delavca dejansko odvisen od rezultatov dela, pri tem pa posebej upoštevati vrednotenje del in nalog inšpekcije in izterjatve.

Ljubljana, 25. 4. 1986

Direktor
uprave za družbene prihodke
Ana Kuhar

Predlog

Na podlagi 261. člena zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 32/85), 21. člena pravilnika o knjiženju davkov občanov (Uradni list SRS, št. 2/73, 1/82 in 2/86 in 83. člena statuta občine Ljubljana-Siška (Uradni list SRS, št. 13/86) je skupščina občine Ljubljana-Siška na . . . seji zborna združenega dela in . . . seji zborna krajevnih skupnosti, dne . . . sprejela

SKLEP

o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov za leto 1985

1. člen

Potrdi se zaključni račun davkov in prispevkov občanov za leto 1985.

2. člen

Zaključni račun obsega: bilanco, bruto bilanco, pregled skupno doseženega prometa in pregled stanja računov individualnih davčnih zavezancev na dan 31. decembra 1985.

3. člen

Zaključni račun davkov in prispevkov občanov izkazuje za leto 1985 naslednji promet po bruto bilanci:

	din
Obremenitev	2.421.268.268,50
Predpisi stroškov in obresti	29.264.501,50
Odpisi	11.990.999,00
Plačila	2.373.481.178,00
Saldo 31. december 1985	65.060.593,00

Po bilanci

Aktiva	Pasiva
235.459.917,00	235.459.917,00

4. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SR Slovenije.

Številka:
Datum:

Predsednik
skupščine občine Ljubljana-Siška
Rado ROTER